

Uus kronoloogia

21 aastat tagasi Autor: [Anto Veldre](#)

Viimastel aastakümnetel on süvenenud ning Interneti levikuga lausa plahvatanud kahtlused, et inimkonna ajalugu oma praegusel kujul (nagu meie seda koolis õppisime), on vale. Mitte just otsene võltsing, kuid väga katkendlike algdokumentide alusel kokku seatud kollaaž, mis peidab endas mitmeid avastamata miine. Arvuti ja statistiliste meetodite abil on ajaloost avastatud mitmeid ebakohti ning Internetis on need leidnud ka laialdast kajastamist (Google: „Fomenko New Chronology”).

Mis on valesti?

Dürer, Ehrenpforte — tsenseeritud

Kust üldse on pärit ketserlik idee, et ajalooga võiks midagi valesti olla? Põhjusi on mitu. Kõigepealt „tume ja pime” keskaeg, mille vältel ajaloos sadade aastate vältel ei juhtunud ühtki olulist sündmust. Inimese loomus on kord juba selline, et midagi omandanud, ta sellest naljalt enam ei loobu (prooviks õige ilma Internetita?). Kas ehk juhtus midagi tuumaplahvatuse sarnast, mis hävitas tsivilisatsiooni, teadmised ja tehnoloogia?

Internet on teinud kättesaadavaks massiliselt infot meediavõltsingute kohta. Kui N.Liidu kosmoseprogrammi fotodelt püüti välja rookida võime pahandanud inimesi, siis millised olid võltsinguvõimalused eelmistel sajanditel, kus võltsida tuli tunduvat vähem koopiaid ja massimeediat ei tuntud?

Probleeme on ka ajaloosündmuste dateerimisel. Radioaktiivse süsiniku meetod valetab kõige ootamatutes kohtades, näiteks dateeriti tulevikku Põhjamerest püütud hüljes. Miks poolitab Egiptuse püramiidist leitud Nofretete büsti valamisõmblus, kui betooni leiutamiseni jäi veel mitu tuhat aastat? Miks püütakse seda kaju alati pildistada säärase nurga all, et küsitav õmblus ei paistaks?

Absurde leiab ka kirjandusest ja kunstist. „Ilias ja Odüsseus” väidetakse olevat meieni jõudnud mööda tuhandeaastast suulist pärimust... igaüks, kes on kordki „rikkis telefoni” mänginud, mõistab selle väite ilmvõimatust. 15. sajandi maalidel kujutatakse mõnuga klaasnõusid ja poitaolisi kerased, kusjuures klaasivalu polnud veel leiutatudki. Vene tsaariperekonna Romanovite ajalugu algas Pihkva-lähedasest soost... Huvitav, mis nipiga nad end konnakarjajatest tsaarideks üles töötasid? Lõpuks, Uue maailma avastajad leidsid ja kopeerisid sealsetelt templitelt pilte, millel oli kujutatud ei enamata ega vähemata kui elevanti, sellist looma Ameerikas aga ei leidu.

Ametlik ajalugu

Koolis jäetakse meile mulje, et sündmused on algusest peale varustatud aastaarvuga. Nii see siiski ei ole. Vanas Roomas kindlasti ei dateeritud sündmusi Kristuse järgi. Maailma eri kohtades on kasutusel olnud mitu relatiivset ajaskaalat. Esimese absoluutse skaalaga tulid aga välja Joseph Scaliger (1540–1609) ja Dionysus Petavius (1583–1652).

Töö vajas tegemist, maailm ajalooga varustamist ning ülalmainitud jesuiitlikud tegelased kirjutasidki kokku selle, mida nimetatakse meie praeguseks ajalooks. Allikatena kasutasid nad kogu kättesaadavat kirjandust, aastaarve panid aga nii, nagu juhtus. Võltsimises saab neid süüdistada ehk vaid mõne usuteemalise sündmuse „täpsel dateerimisel”, muus osas aga — nii nagu algmaterjalid, nii ka toode.

Enamik originaaldokumente pole säilinud. Praktiliselt kõigist olulistest ajaloallikatest on meie ajal järel vaid koopiaid, kui mitte ümberjutustused. Hämmastav, kuid näiteks Liivi Henriku kroonika originaali pole olemas. Meie naaberriik — venelaste — puhul taandub kogu varane ajalugu vaid segastele letopisidele, mis pealegi on üksteise pealt maha kirjutatud ning kuhu venelasi Euroopa ajalooga siduvad lehed on tsaari salanõunike poolt julmalt vahele topitud. Nii Henriku kui letopiside koopiaid on hoiul Königsbergi raamatukogus.

Praegust ajalugu, eriti sellega seonduvaid aastaarve, on eri aegadel kritiseerinud inglased David Rohl ja sir Isaac Newton, USA kosmoseprogrammiga seotud Robert R. Newton, venelased Morozov ja Fomenko ning sakslane Heribert Illig. Eesti akadeemilistes ringkondadeski tuleb aeg-ajalt ette seminare ja suhtlustube, kus sama teema kallal hambaid teritatakse.

Digitaalajastul on kõigest sellest arusaamine suhteliselt lihtne. Eesti Sertifitseerimiskeskus teeb oma ajatempliga varustatud logist rasi ning avaldab selle suure tiraazhiga ajalehes. Kui tahate logi võltsida, tuleb käibelt korjata või asendada oma 50 000 ajalehte. Vastasel

juhul on võltsing tõestatav. Kas saate võltsinguga hakkama?

Küsite, kas ka traditsiooniline ajalooallikas on varustatud ajatempliga? Kas temas on midagi sellist, mille järgi saab üheselt tuvastada, et tähekkataloog Almagest koostati just sel või teisel aastal? Kiire vastus kõlab, et kui hästi otsida, siis jah, varjatud ajatempel on olemas. Tuleb vaid dokumendist leida varjatud seosed. Sellised, mida arvuti abita poleks lootustki leida.

Matemaatilised meetodid

Esimene meetod, millega „peidetud” ajatemplit leida, on seotud astronoomiaga. Kuu, Päike ja tähed liiguvad kindlate seaduspärasuste järgi. Ning enamik neist seaduspärasustest on avastatud pärast Scaligeri ja Petaviuse töid. Järelikult, kui leida mingi ajalooline allikas, mis kirjeldab horoskoop (tähtede seis taevavõlvil), siis saab tagantjärele välja arvutada selle allika loomise kuupäeva.

Egiptusest, Denderah nimelisest kohast, on leitud paar vanu horoskoopi, mis teksti põhjal kirjeldavad isa ja poega. Kui horoskoobi seis arvutisse toksida ning kuupäeva küsida, paigutuvad mõlemad kenasti aasta 1200 kanti. Muid rahuldavaid lahendusi ajaloos ei leidu.

Piibli tunnistamine ajalooliseks allikaks pole ehk eriti viljakas tegevus, kuivõrd eesti keeles on lisaks Tom Sawyerile saadaval Mark Twaini väga tugev kriitika Piibli kui dokumendi kohta. Mees näitab, et selle kanoniseeritud variant moodustus suhteliselt hiljuti, umbes aastatel 1700.

Kuid võtame Johannes Ilmutusraamatu. Seal on lugeda, et „pildi keskel” oli aujärg, millel istus „Tema”, vasakul ja paremal olid leedi mustas (Veenus?) ning keegi väga sõjakas olend (Marss?) ning hulk muid olendeid. Kui käsitleda Ilmutusraamatu kujundeid horoskoobina, siis see lahendub... ning üldsegi mitte aastasse, kus Piibel loodi, vaid ikka sinna 1500 kanti.

Jama on ka kuu- ja päikesevarjutustega. Piiblist on kenasti lugeda, et Jeesuse elukäigu kestel toimus neid varjutusi mitu. Kui neid varjutusi arvutiga dateerida, sattuvad nad millegipärast aastatesse 1050–1100. Mis siis, kui tuhandeaastast pimeduseaega ei olnudki ning ristsõjad leidsid aset vahetult peale Kristuse surma?

Halley komeedi viimased ilmumised ei ole enam mahtunud sadu aastaid kestnud kenade vaatluste süsteemi. Mis juhtus? Kas ehk käis keegi vahepeal komeedi orbiiti aeglustamas või hoopis on komeedi varasemad vaatlused võltsing?

Kuningad ja nende valitsemine

Ajalooallikatesse süüvides tuleb omada kriitikavõimet. Täna Harjumaal on säilinud vaid osa kohanimedest, mida nimetab aastast 1241 pärinev Taani Hindamisraamat. Ka kuningate nimesid ei saa usaldada, kuivõrd eri maade kroonikud kasutasid eri nimesid (russian king = vene tsaar).

On siiski kaks asja, mis on enam-vähem kindlad. Need on kuningate valitsemise kestused (aastates) ning sõjad. Valitsemise kestust pole üldiselt mõtet võltsida. Sõja puhul on vahel võltsitud sõja tulemust ja ulatust, küll aga mitte sõja toimumise fakti. Lisaks on ajaloost alati teada mõned väga unikaalsed, kuid valitsejatele suhteliselt ohutud sündmused, nagu näiteks suur näljahäda või 1053. aasta supernoova plahvatus. Väheusutav, et tsivilisatsiooni vältel olnuks inimestel vaadelda mitu supernoovat.

Vene akadeemik Fomenko oma töögrupiga on arvutise taganud kogu inimkonna ajaloo. Põhirõhk on seejuures olnud nn võltsimatutel sündmustel nagu kuninga valitsemise kestus ja suuremad sõjalised konfliktid.

Edasi aga paluti arvutil leida sündmuste ahelad, mis on omavahel sarnased. See tähendab, et kui ühest ja samast riigist oli kirjutatud kaks kroonikat ning Scaliger seda märkamata sobitas need kroonikad ajaloos eri ajajärkudesse, siis statistiline analüüs leiab samasuse ning osutab, et tegemist oli siiski sama sündmusega.

Fomenko analüüsi tulemused on jahmatamapanevad. Esiteks, ametlikus ajaloos leidub umbes 12 kronoloogilist lõiku, kus sarnasus on enam kui ilmne. Nii näiteks ülisarnased on Piiblist võetud juudi kuningate ning Püha–Rooma keisririigi valitsemisperioodid.

Variante on täpselt kaks. Kas Piibel on hilisem võltsing ning juutidel puuduvad Pühale maale vähimadki õigused või siis järgisid Püha–Rooma keisrid sedavõrd hardalt juudi sugupuud, et kui vastaval juudi pealikul valitsemisaeg lõppes, lasid nad troonilt kõrvaldada ennastki...

Sisuanalüüs

Veel üks võimalus ajalugu sirgeks venitada on analüüsida ajalooliste allikate sisu.

Maakaartide puhul võib oletada, et nendel esitatud teave kogu aeg paranes. Pärast Ameerika avastamist paigutati see kindlasti igale maakaardile. Teooria väidab, et maakaardid muutuvad ajas detailirohkemaks ning kord parandatud viga ei ilmu enam uuesti kaardile.

Teine võimalus on teha tekstidele lingvistilist analüüsi. Mida vanem on ürik, seda napsipõlisem ja kargem on tema esitusviis. On väheusutav, et Vana–Rooma autorite poolt täiuslikkuseni lihvitud kirjastiil asendus keskajal taas krobeline ja napsipõlise esitusviisiga.

Spetsialistiks mingil alal saab ikkagi see, kel on võimalused teiste kogemusest õppida ning kehtvalt harjutada. Kuidas näiteks pidanuks Vergilius või Tacitus lihvida oma ülevoolavat kõnepruuki, kui selle kirjapanekuks kulunuks tohutus koguses pärgamenti. Üheainsa tüki pärgamenti valmistamiseks oli vaja tappa vastsündinud vasikas, töödelda selle nahka nädalaid muda–augus ning eemaldada karvad.

Tänapäeval pole probleemi, et osta pakk paberit ja siis sellel kirjutamist harjutada (või teha sama arvutiga). Kui palju vasikaid läks lugeja arvates selle nahka, et üksainus Tacitus õpiks ülevoolavas stiilis kirjutama? Ei, pigem on nii Tacitus kui Vergilius hiliskeskajal tegeleda.

Kokkuvõte

Fomenko tööde juures on hämmastav, et eri meetodid annavad tervikliku pildi. Fomenko järgi algas tsivilisatsiooni ajalugu mitte varem kui aastal 900. Kristuse elu ja tegevus langeb aastatesse 1053–1086. Miks just 1053 — sest sel aastal nähtud supernoova läks teises kroonikas kirja kui Petlemma Täht.

Veel hämmastavam aga, et kõik kolm meetodit — nii taevakehade, sisu kui ka valitsemisaegade analüüs annavad enam–vähem sama tulemuse.

On hämmastav, et Fomenko vastased põhjavad isiklikult teda ja tema meetodeid, kuid mitte keegi traditsioonilise ajaloo pooldajatest pole suutnud esitada veenvaid tõendeid selle kohta, et Scaligeri kronoloogia on õige.

Traditsioonilise kronoloogiaga on kuidagi kergem elada. Ajaloos ei ole küsitavusi ega ebatäpsusi, riigivalitsused esitavad oma ajalugu just nii nagu tahavad. Kujutlege näiteks Vatikani karjumist, kui ajalugu üritatakse ümber kirjutada.

Mõnedki riigid üritavad oma maadevallutusi põhjendada olematu ajaloo abil. Kui ajalugu revideerida, kaoks „seaduslik” alus mõnegi riigi eksisteerimiseks. Tänapäeval aga võib see viia tuumasõjani.

Eestlasi võiks aga asi huvitada sel pinnal, et meie Lembitu ja Vambola olid vanade kreeklaste ja roomlaste suhteliselt kaasaegsed. Ning seda ajal, kui vene tsaarid Pihkva soos alles võrsusid.

Epiloog

Rääkisin seda kõike näitamaks, et arvutite ja Interneti massiline kasutamine aitab paljastada nii mõnedki võltsingud. Veel enam — arvuti ja selle kasutaja on mõnikord suisa sotsiaalselt ohtlikud, kuivõrd võivad kõigutada „ammu tuntud tõdesid” ning sundida ümber hindama kogu senist ajalugu. Saab kõrvutada erinevaid tekste, tõestada poliitiku varasemaid valesid, ühendada samasse keelkonda rahvad, kes üksteisega vaid sõja keeles räägivad.

Interneti abil saab avastatud infot mõttekaaslastele edastada. Tsensuur Internetis on ilmvõimatu asi. Nii juhtub, et teave, mis ohustab aastasadu püsinud institutsioone (kuningakoda, riiklus, kirikuajalugu) levib, ning tõstatab küsimusi mõnegi institutsiooni legaalsuses. Arvuti võimaldab paljastada meediavõltsinguid, näiteks neid, mis on seotud 9/11 intsidendiga.

Tundub, et päris mitu riiki (USA, Hiina) on tehnoloogia arengut kartma hakanud ning püstitavad oma elanikele järjest enam piiranguid. Sellegipoolest pole kindel, kas kord pudelist väljunud dzhinni on enam võimalik sinna tagasi toppida.

- [Uudised](#)
- [Lahendused](#)
- [Turvalisus](#)